

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.

Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1
400 96 Ústí nad Labem

Tel. +420 602 240 403
E-mail: jilkova.jirina@gmail.com

Posudek na habilitační práci

Autor: Mgr. Veronika Géžik, Ph.D.

The Emergence and Development of New Forms of Governance of EU Biodiversity Protection and Natural Resource Management –

Vývoj nových foriem spravovania v oblasti ochrany biodiverzity a managementu prírodných zdrojov v EÚ

Posudek na habilitační práci předkládám dle jmenování oponentem děkanem Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislavě prof. RNDr. Michalem Gregušem, PhD. ze dne 3. 5. 2019.

Habilitační práce byla předložena v angličtině jako soubor publikovaných statí. Je členěna do 7 kapitol. Po úvodu následují kapitoly odpovídající hlavním publikovaným pracím. Jednotlivé součásti habilitační práce vyšly v renomovaných vědeckých časopisech s impact faktorem – prošly tedy náročným procesem posuzování a proto považuji za důležité v úvodu mého posudku konstatovat, že kandidátka svoji vědeckou kompetenci jednoznačně prokázala.

Ve svém posudku se tedy soustředuji na reflexi a diskusi vybraných tezí, jež je směřována jako podklad pro rozpravu v rámci veřejné obhajoby. Na závěr hodnotím vědecký přínos kandidátky.

Otázky pro kandidátku, jejichž zodpovězení navrhuji pro obhajobu, jsou vyznačeny kurzívou.

Úvod práce (kap. 1) se dotýká několika oblastí, které jsou předmětem zkoumání v pracích autorky:

- její přístup je postaven na (nevysloveném, ale důsledně následovaném) předpokladu superiority tržních nástrojů v ochraně biodiverzity (market-based instruments).

V ekonomické teorii je tento přístup zastáván především zástupci liberálnějších směrů regulace, a zákonitě tedy kritizován některými protivníky. Téma – zejména v oblasti ochrany biodiverzity – je poměrně kontroverzní a diskuse je pestřejší, než jak je v této stati představeno. ***Jaký je obraz či stav současné diskuse o volbě nástrojů ochrany biodiverzity? Existují práce dokládající naopak problematické fungování tržních nástrojů v ochraně přírody?***

- důležitým tématem ve výzkumné práci kandidátky jsou modely rozhodování či správy (governance), především jejich změny v souvislosti s přístupem k Evropské unii, globalizací a výzvami životního prostředí.
- management kolektivních statků (common pool resources) je dalším klíčovým tématem autorky. Je ovlivněna především pracemi E. Ostrom, které ovšem přinášejí argumenty a příklady především pro lokální kolektivní statky přírody či biodiverzity. ***Lze vysledovat nějaké podstatné trendy či směry akademického diskursu o přístupech řešení regionálních a globálních kolektivních statků – tedy především klimatické změny?***

Roli a fungování tržně orientovaných nástrojů jsou věnovány kapitoly 3 a 4. Přednosti tržních nástrojů jsou zde asociovány nikoliv z důvodu jejich efektivnosti či účinnosti, jak je typické pro ekonomické pojetí, ale v textu je opakovaně zdůrazňována souvislost s demokratizací, deregulací, dokonce s tématy chudoby či regionálního rozvoje (str. 58). Po souhrnném přehledu uplatňovaných tržních nástrojů autorka konstatuje, že nejsou zázračným řešením. Inspirativní je konstatování, že klíčovým prvkem úspěchu tohoto typu nástroje je souhra institucionálních struktur (interplay of the whole institutional setting). ***Lze uvést pozitivní i negativní příklady z reality ochrany životního prostředí? Pro jejich stručné představení bude zajímavý teoretický komentář kandidátky.***

Kap. 5 je věnována kolektivním statkům na příkladu lesních systémů. Ve střední Evropě (a snad nejvýrazněji v České republice) můžeme sledovat demonstraci selhání tradičních systémů hospodaření v situaci klimatické změny spojené s velkými ekonomickými ztrátami. Nepřímo se k této problematice vztahuje i kap. 6. Autorka akcentuje téma poskytování ekosystémových služeb ***Jaké nástroje a modely správy by měly být prosazovány pro nápravu současné situace v lesním hospodářství? Existují pozitivní příklady z praxe doprovázené fundovanou analýzou?***

V závěrečné části habilitační práce (kap. 7) autorka opět zmiňuje dilemata a problémy regulace a managementu přírodních zdrojů.

Předmětem dlouhodobé vědecké pozornosti kandidátky jsou sektory spojené s přírodou – zemědělství a lesní hospodářství v kontextu ochrany přírody. Současná národní i globální situace je z pohledu úspěchu či spíše selhání regulatorních intervencí až alarmující – úbytek druhů, či kritické tvrdé dopady klimatické změny na hospodaření na půdě.

Můžeme v aktuálním akademickém diskursu nalézt komplexní analýzu příčin tohoto regulatorního selhání? Jaké návrhy změny regulatorního přístupu se objevují – pokud jsou vůbec publikovány?

Velmi pozitivně hodnotím celkový vědecký i pedagogický profil kandidátky. Dlouhodobě sleduji její akademickou kariéru a mohu uvést, že její konzistentní a usilovný přístup k akademické práci přinesl výsledky.

Vědecký přínos Mgr. Géžik spatřuji především v jejím propojení ekosystémového pohledu s dílčími přístupy, které jsou ve shodě s ekonomickými koncepty. Toto konstatování platí i pro experimentální přístup publikované kandidátkou, které též staví na průniku přístupů různých disciplin.

Habilitační práci hodnotím celkově pozitivně a doporučuji ji k obhajobě.

A handwritten signature in blue ink, reading "Jana Klouček". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

V Praze dne 9. 5. 2019